

VYSVĚTLIVKY K OBŘADŮM VELIKONOČNÍHO TRIDUA

(dle dekretu De festis paschalibus praeparandis et celebrandis, odst. 41)

ZELENÝ ČTVRTEK

Mší svatou, kterou slavíme na Zelený čtvrtek večer, začíná Církev Velikonoční triduum. Chce jí připomenout poslední večeři, při níž Kristus v noci, kdy byl zrazen, obětoval Bohu Otci své Tělo a Krev pod způsoby chleba a vína a ustanovil tak svátost oltářní. Všechna pozornost v tento den má být upřena k ustanovení Eucharistie a svátosti kněžství.

Svatostánek je před večerní Mší svatou prázdný, všechny hostie pro Svaté přijímání na Zelený čtvrtek a Velký pátek mají být proměněny v tento den. K uchování Nejsvětější svátosti je třeba připravit vhodné místo (v případě Chomutova je to tzv. Getsemanská zahrada u oltáře Panny Marie). Po „Pane smiluj se“ kněz zpívá Gloria a s ním se plénem rozeznějí varhany a spolu s nimi všechny zvonky. Poté všechny zvony utichnou („odlétají do Říma“) a varhany znějí již jen jako doprovod zpěvu. Následuje obvyklá bohoslužba slova.

Po homilii se kněz odebere k obřadu umývání nohou, které má symbolizovat službu a lásku Kristovu, neboť on přišel, aby sloužil, a ne aby se sloužilo jemu.

Bohoslužba oběti je dnes zvláštní tím, že se čte tzv. Římský kánon, tedy texty, které pocházejí z doby prvních křesťanů. Svaté přijímání je dnes podáváno slavnostně pod obojí způsobou.

Po modlitbě po Svatém přijímání se průvod s Nejsvětější svátostí vydá ke Getsemanské zahradě, kde po chvilkové adoraci kněz uloží Tělo Páně do dočasného svatostánku. Následují závěrečné obřady odhalování oltáře.

VELKÝ PÁTEK

Tento den je jediným v liturgickém roce, kdy není dovoleno sloužení Mše svaté, neboť Kristus v této době trpí a je umučen. Proto dnes mluvíme pouze o velkopátečních obřadech. Liturgická barva dnešního dne je červená a má připomínat Kristovu prolitou krev. Velký pátek je předepsaným dnem pokání, které je pro celou Církev závazné dodržovat. Není dovoleno slavit žádné ze sedmi svátostí, vyjma pokání a pomazání nemocných.

Obřady můžeme rozdělit na tři části. První z nich, bohoslužba slova, začíná prostrací (z lat. prostratio), kdy kněz pokorně padá na svou tvář a spolu s asistencí a shromážděným lidem tiše adoruje umučeného Spasitele. Všichni tak mají naznačit

VYSVĚTLIVKY K OBŘADŮM VELIKONOČNÍHO TRIDUA

(dle dekretu De festis paschalibus praeparandis et celebrandis, odst. 41)

ZELENÝ ČTVRTEK

Mší svatou, kterou slavíme na Zelený čtvrtek večer, začíná Církev Velikonoční triduum. Chce jí připomenout poslední večeři, při níž Kristus v noci, kdy byl zrazen, obětoval Bohu Otci své Tělo a Krev pod způsoby chleba a vína a ustanovil tak svátost oltářní. Všechna pozornost v tento den má být upřena k ustanovení Eucharistie a svátosti kněžství.

Svatostánek je před večerní Mší svatou prázdný, všechny hostie pro Svaté přijímání na Zelený čtvrtek a Velký pátek mají být proměněny v tento den. K uchování Nejsvětější svátosti je třeba připravit vhodné místo (v případě Chomutova je to tzv. Getsemanská zahrada u oltáře Panny Marie). Po „Pane smiluj se“ kněz zpívá Gloria a s ním se plénem rozeznějí varhany a spolu s nimi všechny zvonky. Poté všechny zvony utichnou („odlétají do Říma“) a varhany znějí již jen jako doprovod zpěvu. Následuje obvyklá bohoslužba slova.

Po homilii se kněz odebere k obřadu umývání nohou, které má symbolizovat službu a lásku Kristovu, neboť on přišel, aby sloužil, a ne aby se sloužilo jemu.

Bohoslužba oběti je dnes zvláštní tím, že se čte tzv. Římský kánon, tedy texty, které pocházejí z doby prvních křesťanů. Svaté přijímání je dnes podáváno slavnostně pod obojí způsobou.

Po modlitbě po Svatém přijímání se průvod s Nejsvětější svátostí vydá ke Getsemanské zahradě, kde po chvilkové adoraci kněz uloží Tělo Páně do dočasného svatostánku. Následují závěrečné obřady odhalování oltáře.

VELKÝ PÁTEK

Tento den je jediným v liturgickém roce, kdy není dovoleno sloužení Mše svaté, neboť Kristus v této době trpí a je umučen. Proto dnes mluvíme pouze o velkopátečních obřadech. Liturgická barva dnešního dne je červená a má připomínat Kristovu prolitou krev. Velký pátek je předepsaným dnem pokání, které je pro celou Církev závazné dodržovat. Není dovoleno slavit žádné ze sedmi svátostí, vyjma pokání a pomazání nemocných.

Obřady můžeme rozdělit na tři části. První z nich, bohoslužba slova, začíná prostrací (z lat. prostratio), kdy kněz pokorně padá na svou tvář a spolu s asistencí a shromážděným lidem tiše adoruje umučeného Spasitele. Všichni tak mají naznačit

ponížení člověka a také zármutek celé Církve.

Po vstupní modlitbě následuje bohoslužba slova s pašijemi a po homilii starobylé přímlyvy.

Následuje druhá část obřadů, uctívání Svatého kříže. Zahalený kříž je natříkrát odhalován, vždy za zpěvu antifony „Hle kříž, na kterém umřel Spasitel světa“ a odpovědi lidu „Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste“. Po každém zvolání následuje pokleknutí všech přítomných. Po tomto se za knězem a asistencí seřadí i Boží lid a všichni kříž postupně uctí.

Třetí částí obřadů je Svaté přijímání. Z Getseman je přineseno ciborium s Nejsvětější svátostí a kněz vyzve lid k modlitbě Páně. Po samotném Svatém přijímání následuje pouze závěrečná modlitba a obřady končí.

BÍLÁ SOBOTA

Celý den nechť je všem na vědomí skutečnost, že mrtvé Kristovo tělo je v hrobě. Proto má být zachován smutný ráz dne. Až po setmění se začíná slavit vigilie Zmrtvýchvstání. Úvod bohoslužby se odbývá mimo kostel, kde dochází k žehnání ohně a rytí do nového paškálu. Následuje tzv. lucenarium, během něhož jáhen s paškálem třikrát zvolá „Světlo Kristovo“ a lid odpovídá „Sláva tobě, Pane“.

Následuje zpěv Velikonočního chvalozpěvu (exultet) a bohoslužba slova s pěti čteními ze starého zákona, epištolou a evangeliem. Po třetím čtení se rozsvěcejí svíce na všech oltářích a po žalmu kněz notuje „Gloria in excelsis Deo“, rozezní se zvonky a varhany velebným plénem. Po epištole se zpívá žalm Alleluia.

Významnou částí dnešní liturgie je křestní bohoslužba, při níž se členy Svaté matky Církve římskokatolické stanou přítomní katechumeni. Kněz světi vodu a lid obnovuje svůj křestní slib.

Po přímlovách následuje bohoslužba oběti, stejně jako na Zelený čtvrtek s Římským kánonem.

Vyvrcholením Velikonočního tridua jsou závěrečné obřady Bílé soboty. Po modlitbě po přijímání následuje adorace, Te Deum a dvě sloky písně Pange Lingua (Chvalte ústa). Za hlaholu zvonů udělí kněz požehnání Nejsvětější svátostí a společenství shromážděných rozpouští zvoláním „Jděte ve jménu Páně, alleluia“.

Chomutovští ministranti

ponížení člověka a také zármutek celé Církve.

Po vstupní modlitbě následuje bohoslužba slova s pašijemi a po homilii starobylé přímlyvy.

Následuje druhá část obřadů, uctívání Svatého kříže. Zahalený kříž je natříkrát odhalován, vždy za zpěvu antifony „Hle kříž, na kterém umřel Spasitel světa“ a odpovědi lidu „Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste“. Po každém zvolání následuje pokleknutí všech přítomných. Po tomto se za knězem a asistencí seřadí i Boží lid a všichni kříž postupně uctí.

Třetí částí obřadů je Svaté přijímání. Z Getseman je přineseno ciborium s Nejsvětější svátostí a kněz vyzve lid k modlitbě Páně. Po samotném Svatém přijímání následuje pouze závěrečná modlitba a obřady končí.

BÍLÁ SOBOTA

Celý den nechť je všem na vědomí skutečnost, že mrtvé Kristovo tělo je v hrobě. Proto má být zachován smutný ráz dne. Až po setmění se začíná slavit vigilie Zmrtvýchvstání. Úvod bohoslužby se odbývá mimo kostel, kde dochází k žehnání ohně a rytí do nového paškálu. Následuje tzv. lucenarium, během něhož jáhen s paškálem třikrát zvolá „Světlo Kristovo“ a lid odpovídá „Sláva tobě, Pane“.

Následuje zpěv Velikonočního chvalozpěvu (exultet) a bohoslužba slova s pěti čteními ze starého zákona, epištolou a evangeliem. Po třetím čtení se rozsvěcejí svíce na všech oltářích a po žalmu kněz notuje „Gloria in excelsis Deo“, rozezní se zvonky a varhany velebným plénem. Po epištole se zpívá žalm Alleluia.

Významnou částí dnešní liturgie je křestní bohoslužba, při níž se členy Svaté matky Církve římskokatolické stanou přítomní katechumeni. Kněz světi vodu a lid obnovuje svůj křestní slib.

Po přímlovách následuje bohoslužba oběti, stejně jako na Zelený čtvrtek s Římským kánonem.

Vyvrcholením Velikonočního tridua jsou závěrečné obřady Bílé soboty. Po modlitbě po přijímání následuje adorace, Te Deum a dvě sloky písně Pange Lingua (Chvalte ústa). Za hlaholu zvonů udělí kněz požehnání Nejsvětější svátostí a společenství shromážděných rozpouští zvoláním „Jděte ve jménu Páně, alleluia“.

Chomutovští ministranti